

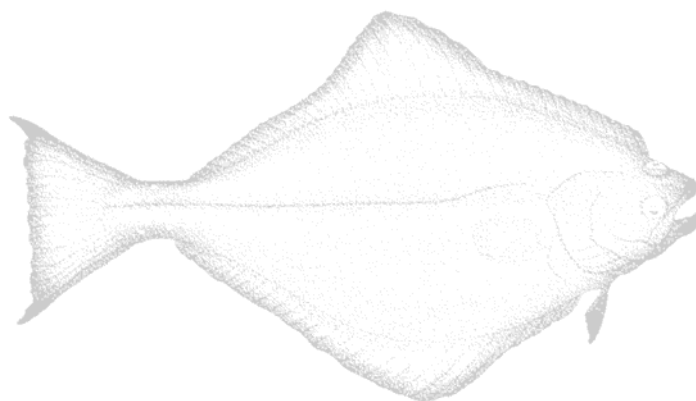
Viktige saker i 2002:

1	Forord	3
2	Utnytting av verdiskapingspotensialet	4
	Regjeringsutvalget for Marin Verdiskaping	5
	Markedsarbeid	5
	FoU og innovasjon	6
	Torsk i oppdrett	6
	Nye oppdrettskonsesjoner	7
	Fiskeindustrien	7
	Utvikling av havbeite	8
	Ny rederikvotordning	8
	Bedre regulering av fisket	9
	Innføring av samlekvoter	9
	Forslag om å etablere et delvis næringsfinansiert strukturfond	9
	Forslag om drifts- og strukturordninger	10
3	Økt fokus på havmiljø	11
	Havmiljømeldingen	11
	Langsiktige forvaltningsstrategier mellom Norge og Russland	11
	Innfører tekniske krav til oppdrettsanlegg	12
	Ny havressurslov	12
	Nasjonalt program for kartlegging av biologisk mangfold	12
	Korallrevene	13
	Kongekrabben	13
	Tang og tare	13
	Marin-økologisk veileder	14
	Areal	14
	Konsekvensvurdering av helårig petroleumsvirksomhet i de nordlige havområdene	14
	Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet	14
	Kystkultur	15
4	Sikker ferdsel langs kysten	16
	Utvidelse av territorialfarvannet fra 4 til 12 nautiske mil	16
	Påbudte seilingsleder	16
	Utbygging av Automatisk Identifikasjonssystem	17
	Trafikksentral på Kvitsøy og for Nord-Norge	17
	Kystverket ansvarlig for statlig beredskap mot akutt forurensning	17
	Oljevernberedskapen styrkes	18
	Effektivisering av losformidlingen	18
	Nytt forprosjekt om alternativ innseilingsled til Bergen	18
	Norsk Radionavigasjonsplan 2003 (NRNP 2003)	18

5 Havnesaker	19
Ny nasjonal havnestruktur	19
Endringer i havne- og farvannsloven.....	20
Nasjonal transportplan 2006-2015	21
6 Kampen mot ulovligheter	22
Fiskeridirektoratets kontrollkapasitet	22
Styrking av adgangen til å utøve kontroll også av fiskekjøper og transportør	22
Samarbeid med toll- og avgiftsmyndighetene	22
Reaksjonene på brudd på fiskerilovgivningen er skjerpet.....	22
Styrking av informasjonsbearbeiding og kommunikasjon	23
Samarbeidet mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene	23
Regelforenkling	23
7 En brukerorientert offentlig sektor	25
Serviceerklæringer.....	25
Regelverksforenkling.....	25
Fremtidig organisering av den offentlige matforvaltning	25
Omorganisering av Fiskeridirektoratet	26
Oppfølging av Eierskapsutvalgets innstilling	26
Harmonisering av forskrifter på ressursforvaltningsområdet.....	26
Kystdirektoratet.....	27
Elektronisk arkiv og saksbehandling.....	27
Meldings- og informasjonssystem for skipsfarten	27
Elektronisk innrapportering fra havbruksnæringen	27

Foto forside og bakside:

© Eksportutvalget for fisk
Foto: Jean Gaumy

1 Forord

I Sem-erklæringen fastslås det at Regjeringen vil satse på utbygging av infrastruktur og føre en nyskappings- og forskningspolitikk som gjør det mulig å hente ut det betydelige verdiskapingspotensialet som ligger i marine og andre naturressurser. Utviklingen i næringene må bygge på en bærekraftig forvaltning av ressursene.

Da vi startet vårt arbeid i politisk ledelse for Norges framtidsnæring, ønsket vi å konsentrere oppmerksomheten om følgende politiske prioriteringer:

- Utløse verdiskapingspotensialet
- Sikker ferdsel langs kysten
- Enklere å være aktør i næringen

Brosjyren gir en oversikt over viktige saker vi har arbeidet med innenfor Fiskeridepartementets område.

Svein Ludvigsen
Fiskeriminister

Thorhild Widvey
Statssekretær

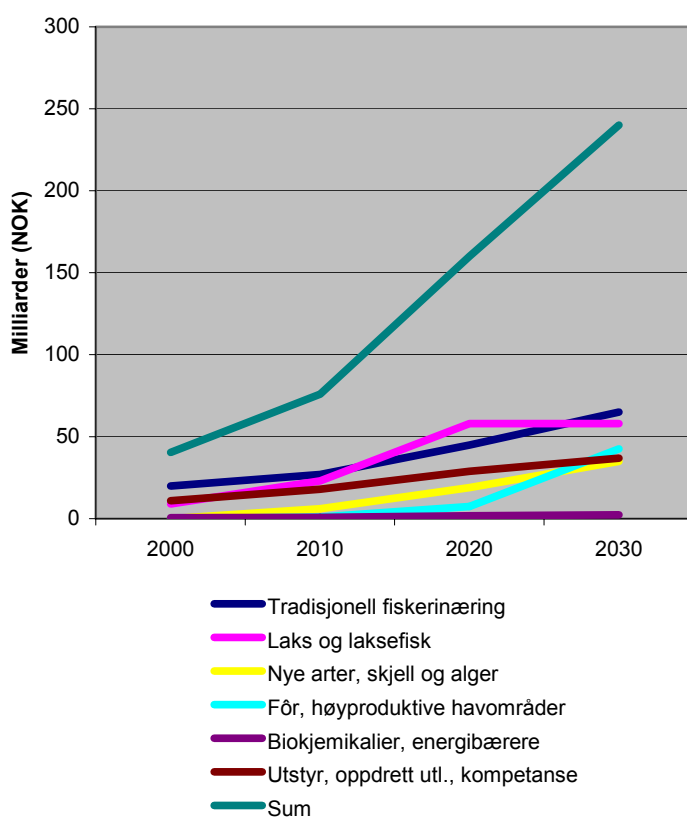

Jorhill Andreassen
Politisk rådgiver

Januar 2003

2 Utnytting av verdiskapingspotensialet

Fiskeri- og havbruksnæringen har gjennom de siste 20 år vokst fra en sterkt offentlig støttet næring med lav lønnsomhet, til å bli en av Norges viktigste eksportnæring med en eksportverdi på 31, mrd. kr i 2000, herav 14 mrd. fra havbruk. Tiltross for et tilbakeslag for næringen i 2002, er det grunn til å vente videre vekst i årene som kommer. Flere ulike sentrale forskningsmiljøer og Norges forskningsråd har de siste to-tre år fremmet visjoner og vurderinger av et betydelig uforløst verdiskapingspotensial for marin sektor i Norge innen en horisont på 20-30 år framover. Regjeringen mener at privat sektor må ta hovedansvaret for å utløse verdiskapingspotensialet. Dette kan bare skje dersom myndighetene legger til rette gjennom offentlige virkemidler og vi får til en god samordning mellom alle ledd i forvaltningen.

BI

Handelshøyskolen BI

- "Sjømat - den løfterike næringsklyngen"
- "Sjømatnæringen i Norge har egenskaper som kan utvikle selvforsterkende vekst"

Norges forskningsråd

- "150 mrd. i 2020? ... Norges beste framtidsidé er å satse på marin sektor på bred basis."

SINTEF

- "240 mrd. i 2030? Nasjonal innsats tilsvarende som for utbygging av oljeindustrien => Verdiskaping i havbruk vil kompensere for nedgang i oljeinntekter."

Regjeringsutvalget for Marin Verdiskaping

Fiskeriministeren leder Regjeringsutvalget for marin verdiskaping (RMV). Her deltar også Arbeids- og administrasjonsministeren, Finansministeren, Kommunal- og regionalministeren, Landbruksministeren, Miljøvernministeren, Nærings- og handelsministeren og Statsministerens kontor.

Utvalget er hovedverktøyet for langsiktig planlegging for marin verdiskaping.

I arbeidet vil vi klargjøre forholdet mellom offentlig og privat ansvar, samordne den offentlige innsatsen og utvikle langsiktige strategier for offentlig tilrettelegging.

Fire embetsgrupper står for utredningsarbeidet til RMV. Arbeidsgruppene har følgende oppgaver:

1. Tilpasse de offentlige virkemidlene til langsiktige mål i havbrukspolitikken
2. Utvikle en strategi for global konkurransekraft i norsk havbruk
3. Iverksette en handlingsplan for å få fram torsk som kommersiell oppdrettsart
4. Realisere en kommersiell marin bioteknologi

Målet er at RMV skal gi oss et solid og avklarende grunnlag for økt verdiskaping i marin sektor. Utvalgets arbeid avsluttes i desember 2003.

Markedsarbeid

95% av sjømaten eksporteres til markeder utenfor Norge. Vi eksporterer sjømat til ca. 160 land. Arbeidet med markedsadgang for norsk fisk er en av de viktigste utfordringen i norsk fiskeripolitikk. Fiskeridepartementet jobber langsiktig med store handelspolitiske problemstillinger. Markedsadgangen for sjømat til EU er ikke tilfredsstillende. Adgangen er regulert i tilknytning til EØS-avtalen, der vi nå er inne i forhandlinger om justering av avtalen som følge av utvidelsen av EU med 10 nye medlemsland. Det har stor betydning at EU nå vil oppheve minsteprisen på laks når lakseavtalen utløper 28. februar 2003. EFTA-avtalen og EFTAs frihandelsavtaler med tredjeland sikrer norsk fisk gode tollvilkår i en rekke andre markeder.

Gjennom prosesser i tilknytning til verdens handelsorganisasjon (WTO) pågår et kontinuerlig arbeid for å forbedre den internasjonale markedsadgangen.

FoU og innovasjon

Satsing på innovasjon, forskning og utvikling er en nødvendig forutsetning for å utløse verdiskapingspotensialet som finnes i marin sektor. Budsjettet regjeringen fremmet høsten 2002 bærer preg av dette. Satsingen på genetik og avl på torsk forsterkes, med hovedtyngdepunkt i Tromsø. I tillegg økes grunnbevilgningen til Fiskeriforskning gjennom Forskningsrådet. Det er også satt av midler til å bidra til etablering av en nasjonal marin biobank i Tromsø i løpet av 2003.

Det tas sikte på byggestart i 2003 for en utvidelse av havbruksstasjonen på Matre i Hordaland. Ernæringsinstituttet i Bergen har fått økt bevilgning for å dekke kostnader knyttet til utskilling fra Fiskeridirektoratet og for å øke forskningsinnsatsen knyttet til trygg sjømat og fôr til fisk.

Det er satt av 10 mill. kroner til et marint innovasjonsprogram som skal forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Programmet skal prioritere prosjekt som bygger opp under de øvrige satsingsområdene i budsjettet for å fremme økt marin verdiskaping. Målet er å bidra til å utvikle nyskapende og internasjonalt ledende produkt og produksjonsprosesser. Den samlede bevilgningen til forskning og utvikling i Fiskeridepartementets budsjettet for 2003 er 881 mill. kroner.

Torsk i oppdrett

Regjeringen satser sterkt på å utvikle torsk som oppdrettsart. Derfor fikk torskeoppdrett en særlig plass i Fiskeridepartementets budsjett for 2003. Norges forskningsråd har hovedansvaret for forskning på torsk. Det øremerkes minimum 15 millioner kroner til forskning på torsk i 2003. Innsatsen knyttet til marked, miljø og fiskehelse intensiveres, og torsk er prioritert i SNDs innovasjonsprogram.

Torskesatsingen tar sikte på rask kommersialisering ved å stimulere til samarbeid mellom forskningsmiljø og næringsaktører.

Tromsø vil være et tyngdepunkt for satsing på avl og genetikk på torsk.

Fiskeriforskning har ansvaret for et avlsprogram, og har derfor styrket sin fagkunnskap på området. Tilskuddet til Fiskeriforskning økes med 3 millioner kroner. Pengene skal bidra til en styrking av arbeidet med etablering av en avlskjerne ved Havbruksstasjonen i Tromsø. Det bevilges 3 millioner kroner til nytt sjøanlegg ved havbruksstasjonen. Ny avlsstasjon for torsk prosjekteres under ledelse av Statsbygg. Universitetet i Tromsø har fått styrket sin fagkompetanse mot genetikk og avl på torsk.

Nye oppdrettskonsesjoner

Tildelingsforskriften for nye matfiskkonsesjoner for laks og ørret ble fastsatt 21. juni 2002. Geografisk plassering er avstemt med St. meld. Nr. 79 (2001-2002) om nasjonale laksefjorder og vassdrag som ble fremmet for Stortinget samme dag. Dette er de første matfiskkonsesjonene som tildeles på 17 år.

De 40 nye konsesjonene ble utlyst i juli med søknadsfrist 25. sept. 2002. - Beslutning om å tildele 50 nye konsesjoner for matfiskeoppdrett av laks og ørret ble tatt november 2002. Disse tildeles i 2003.

Fiskeindustrien

Fiskeindustrien, og særlig filetindustrien i de nordligste fylker, har slitt tungt i 2002. Lønnsomheten har jevnt over vært dårlig, selv om det er eksempler på bedrifter som har hatt en forholdsvis god utvikling.

I april 2002 fikk Fiskeridepartementet presentert KPMGs rapport: Verdikjedeanalyse av hvitfisksektoren. Analysen bekrefter næringens vanskelige situasjon og de store utfordringer den står overfor. Samtidig viser analysen at verdiskapningspotensialet i filetsektoren er større enn i hvitfiskesektorens øvrige verdikjeder (for eksempel konvensjonelle eller ombordproduksjon). Sist høst lyste departementet ut et anbud om analyser av kapasiteten innen hvitfisksektoren. Mottatte tilbud er gjennomgått og kontrakt mht. utføring av dette oppdrag vil bli inngått i januar 2003.

Dette, kombinert med fokus på markedsbaserte høstingsstrategier, bl.a. i regi av Regjeringsutvalget for marin verdiskapning (RMV), vil gi et godt grunnlag for økt

oppmerksomhet om industriens rammevilkår i 2003.

Utvikling av havbeite

Havbeiteforskriften ble sendt på høring 3. desember 2002 med frist for merknader 1. mars 2003. Havbeite dreier seg om utsetting og gjenfangst av krepsdyr, bløtdyr og pigghuder til næringsformål, og er i første omgang mest aktuelt for produksjon av kamskjell og hummer på sjøbunnen i spesielt tildelte områder.

Havbeite er en ny næring, og vi mener det er nødvendig å gå forsiktig fram. Utviklingen må skje i takt med økt kunnskap om konsekvenser for miljøet og allemannsretten og evnen til å drive lønnsomt. Det vil bli stilt krav om at produksjonen skal baseres på organismer som naturlig hører hjemme i området og det vil ikke bli gitt tillatelse til havbeite dersom det er fare for at det skader miljøet.

Ny rederikvotordning

Torsketråler "Andenesfisk II"

For å støtte opp om enhetskvotordningen (der et fartøy i et bestemt antall år kan overta kvoten fra et annet fartøy dersom det andre fartøyet tas permanent ut av fiske) vedtok Fiskeridepartementet i juni en rederikvotordning for torsketrålere, ringnotfartøy og konvensjonelle fartøy over 28 meter.

Med dette ønsker vi å legge til rette for et mer kostnadseffektivt fiske.

Rederikvotordningene, særlig for torsketrålerne og konvensjonelle fartøy over 28 meter, har vært meget godt mottatt av næringen, og mange benytter seg av ordningene.

I juli ble nye utskiftningsregler for

industrietrålerne vedtatt samtidig som også denne flåtegruppen fikk innført

enhetskvotordning og rederikvotordning. Utskiftningsreglene for nordsjøtrålere fikk en mindre justering.

Bedre regulering av fisket

For å bedre lønnsomheten i fisket, og for å legge forholdene til rette for ordninger som i fremtiden kan gjøre hverdagen lettere for fiskerne har Fiskeridepartementet adgangsbegrenset følgende fiskereier i 2002:

- Kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild.
- Makrellfisket for fartøy under 13 meter
- Fisket etter sei og hyse nord for 62°N for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap
- Fisket etter sei med not sør for 62°N for fartøy over 13 meter som fisker med not
- Fisket etter nordsjøsil

Gjennom innførte og foreslåtte reguleringer i fisket prøver vi også å imøtekomme industriens behov for forutsigbarhet og derved muligheter for mer langsiktig planlegging i produksjonen. De aktuelle tiltak prioriterer heltidsfiskeren, noe som er vesentlig når det gjelder hensynet til industrien.

Innføring av samlekvoter

I 2002 har Fiskeridepartementet videre innført samlekvoteregulering (en samlet kvote for torsk, hyse og sei) for fartøy under 15 meter i torsk Gruppe I.

Samlekvotereguleringen er svært positivt mottatt både av fiskerne og av kontrollinstansene. Målet om å skape mer ro i fisket og redusere kappfisket, slik at de enkelte fiskere bedre kan utnytte lokale fortrinn, synes i stor grad å være oppnådd.

Mange enkeltfiskere har gitt uttrykk for å være svært fornøyde med samlekvotereguleringen, særlig fordi den har bidratt til å redusere driftskostnadene sammenlignet med tidligere år. Samlekvoter vil også bli innført i Gruppe II.

Forslag om å etablere et delvis næringsfinansiert strukturfond

Regjeringen har fremmet forslag om å etablere et delvis næringsfinansiert strukturfond for kondemnering av fiskefartøy gjennom et avgiftstrekk på flåteleddet. Bakgrunnen for

forslaget er behovet for struktur og kapasitetstilpasning i forhold til tilgjengelig ressursgrunnlag.

Strukturavgiften vil bli innført med hjemmel i § 9 b i saltvannsfiskekloven, som ble vedtatt i Stortinget 9. desember 2002. Regjeringen vil i forbindelse med revidert budsjett komme tilbake til Stortinget med forslag til avgiftssats og eventuell medfinansiering til fondet. Konkrete retningslinjer for strukturfondet vil bli utarbeidet i nær dialog med næringen.

Forslag om drifts- og strukturordninger

Havfiskeflåten har i en tid hatt tilgang på strukturordninger. Grupper som har hatt tilgang til strukturvirkemidler over tid, viser bedret lønnsomhet, og bedre tilpasning. Kystflåten har i dag ikke tilbud om frivillige strukturordninger, og reguleringsregimet åpner ikke for individuell tilpasning.

Fiskeridepartementet har på bakgrunn av dette utarbeidet et høringsnotat om spesielle kvoteordninger, også omtalt som drifts- og strukturordninger som har fått bred omtale i media høsten 2002. Med drifts- og strukturordninger menes frivillige ordninger som åpner opp for utvidelse av kvotegrunnlaget for det enkelte fartøy. Slik kan en få til mer lønnsom drift over en større del av året, enn hva dagens regelverk tillater.

Driftsordninger nyttes som betegnelse for ordninger for tidsavgrenset utveksling av kvoter mellom fartøy, uten at noe fartøy tas permanent ut av fiske, mens strukturordning nyttes som betegnelse for en ordning hvor det blir stilt vilkår om at et fartøy må tas permanent ut av alt fiske for at kvoter skal kunne overføres til annet fartøy. Innføring av strukturordning er også et virkemiddel for å tilpasse flåten til ressursgrunnlaget.

Ordningene som er på høring fram til 15. januar 2003 har skapt forventninger i næringen til den videre prosessen med innføring av ordningene. Stortinget har bedt om å bli orientert om de ulike forslag til strukturtiltak før dette iverksettes.

Fiskeridepartementet vil fremme en egen sak om dette til Stortinget.

3 Økt fokus på havmiljø

Regjeringen ønsker å styrke innsatsen for å sikre de rene og produktive kyst- og havområdene. Norge har rettigheter til, og ansvaret for, noen av verdens mest produktive kyst- og havområder. Fiskeridepartementet har økt sin fokusering på havmiljø. I forbindelse med omorganiseringen av Fiskeridepartementet 1. mars 2002 ble det opprettet en egen havmiljøseksjon.

Havmiljømeldingen

Tiltakene som regjeringen varslet i havmiljømeldingen som ble fremmet 14. mars 2003 av Miljøverndepartementet, i samarbeid med Fiskeridepartementet vil hjelpe oss til å realisere vår visjon om å gjøre verdier fra havet til Norges framtid. Vi har unike muligheter for verdiskaping i de marine næringene fiskeri, havbruk og bioteknologi. Det er en forutsetning for å lykkes at vi sikrer et rent havmiljø og en bærekraftig høsting av ressursene. Meldingen legger vekt på viktige områder som tiltak for å øke sikkerheten og beredskapen langs kysten, bedre samordningen av forskning og overvåking (inkl. igangsettelse av arbeid for en samlet rederidrift for alle norske hav- og fiskeriforskningsfartøy), tiltak mot spredning av introduserte arter, bedre miljøtilpasning av havbruksnæringen m.m. Meldingen finner du på: <http://md.dep.no>

Langsiktige forvaltningsstrategier mellom Norge og Russland

Norge og Russland ble 8. november 2002 enig om en langsiktig beskatningsstrategi for torsk som skal gjøres gjeldende fra 2004. Dette representerer noe kvalitativt nytt i samarbeidet med Russland. Den norsk-russiske fiskerikommisjonen har også fremforhandlet tilsvarende strategier for fellesbestandene lodde og hyse. Formålet med den nye strategien er å tilrettelegge for en langsiktig høy avkastning av bestandene innenfor trygge biologiske rammer.

© Havforskningsinstituttet

Innfører tekniske krav til oppdrettsanlegg

© Eksportutvalget for fisk
Foto: Per Eide

Rømming av oppdrettslaks er et betydelig miljøproblem og fiskeriministeren har fått regjeringens tilslutning til å innføre krav til teknisk standard for oppdrettsanleggene. Dette kan styrke Norges internasjonale profil som miljøvennlig oppdrettsnasjon.

Ny havressurslov

Fiskeridepartementet har ansatt prosjektleder for arbeidet med en ny havressurslov. Loven skal oppdatere og erstatte saltvannsfiskeloven av 1983. I arbeidet legges det vekt på å integrere miljøhensyn i grunnlaget for en helhetlig ressursforvaltning for å tydeliggjøre internasjonale forpliktelser bl. a. Norges ratifisering av FNs Havrettskonvensjon med tillegget om vandrende fiskebestander, og Biodiversitetskonvensjonen. I tillegg skal lovens virkeområde utvides fra å gjelde tradisjonelt fiske og fangst slik som i dag, til å forvalte næringsutnyttelsen av alle levende marine ressurser. Havressursloven vil også som sektorlov for levende marine ressurser gjennomføre prinsippene fra ny biomangfoldlov om utnyttelse av marine genressurser i nærings- og forskningsøyemed.

Nasjonalt program for kartlegging av biologisk mangfold

Fiskeridepartementet har sammen med Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet deltatt aktivt i arbeidet med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold.

Departementet har for 2003 satt av 3,9 mill. til dette arbeidet.

Korallrevene

Havforskningsinstituttet har registrert et stort korallrev utenfor Røst som blir beskyttet gjennom korallrevforskriften i 2002. Det blir opprettet en arbeidsgruppe for å se på problemstillinger og forvaltning av korallrev. Fiskeridirektoratet arbeider med hvordan vi kan beskytte korallrevet ved Tisler i Oslofjorden.

© Havforskningsinstituttet

Kongekrabben

© Eksportutvalget for fisk
Foto: Per Eide

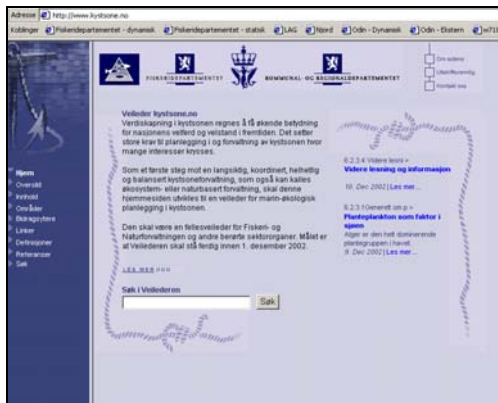
Det ble i 2002 for første gang åpnet for kommersielt fiske etter kongekrabbe i Norge. I 2003 dobler vi kvoten i norsk sone fra 100.000 til 200.000 dyr. Den russiske kvoten økes tilsvarende, fra 300.000 til 600.000 dyr. Vi er enige med russerne om å utrede hva som vil være en naturlig vestgrense for den delen av bestanden som skal omfattes av fellesregler. Norge og Russland er enig om å øke forskningen rundt krabbens rolle i økosystemet i Barentshavet, og har avtalt et symposium om dette i juni 2003. Vi overvåker nøye krabbens utbredelse og har foreslått nesten fem millioner kroner over neste års statsbudsjett utelukkende til forskning på kongekrabben.

Tang og tare

Et utvalg har gått gjennom kunnskapsstatus om kråkebollenes nedbeiting av tareskogen. Utvalget leverte rapport sommeren 2002. Du finner den på <http://fid.dep.no>

Et stort regionalt arbeid er igangsatt i regi av Fiskeridirektoratet med fylkesvise gjennomganger av hvilke områder som bør åpnes/stenges for taretråling. Arbeidet vil være grunnlaget for forvaltningsplan for tang og tare.

Marin-økologisk veileder

www.kystsone.no

Havforskningsinstituttet ved Flødevigen har laget en "marin-økologisk veileder" som finnes på nettet: www.kystsone.no Veilederen er spesielt rettet mot planleggere i kommuner og fylker, men vil også være et hjelpemiddel for sektormyndighetene. Veilederen er finansiert av Fiskeridepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, og med egenandel fra Havforskningsinstituttet.

Areal

Det er gjennomført en kartlegging av arealbrukskonflikter i kystsonen, med blant annet det som formål å legge til rette for marin verdiskaping i kystsonen

Konsekvensvurdering av helårig petroleumsvirksomhet i de nordlige havområdene

© Statoil

Regjeringen vil foreta en konsekvensvurdering av helårig petroleumsvirksomhet i de nordlige havområdene fra Lofoten og nordover, og inntil dette er på plass vil Barentshavet ikke bli åpnet for ytterligere petroleumsvirksomhet.

Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet

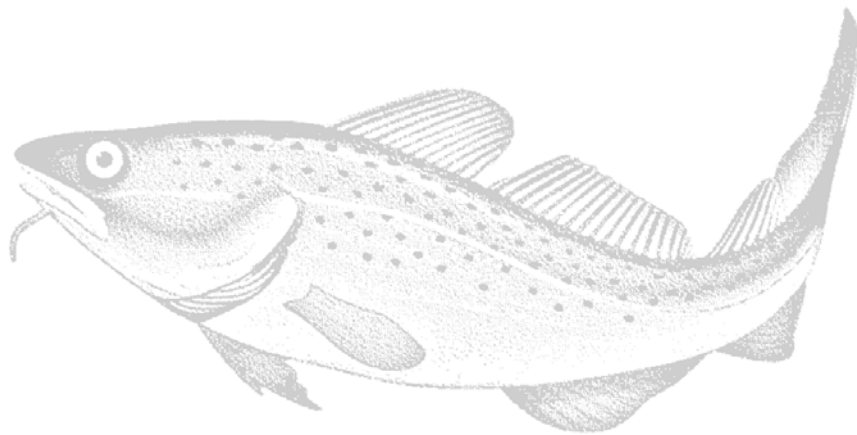
Regjeringen vil legge opp til en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet der hensynet til miljø, fiskeri, petroleumsvirksomhet og sjøtransport vurderes samlet, og herunder foreta en vurdering av petroleumsfrie fiskerisoner i området fra Lofoten og nordover.

Fiskeridepartementet har nedsatt en prosjektgruppe og underliggende arbeidsgrupper på hhv fiskeri, havbruk og sjøtransport. Arbeidet i arbeidsgruppene ledes av de

respektive direktorater med deltakelse fra næringsorganisasjonene. Selve utredningsarbeidet vil bli gjort i 2003. Forvaltningsplanen antas å kunne ferdigstilles innen 2005.

Kystkultur

Fiskeridepartementet arrangerte sammen med Miljøverndepartementet en nordisk konferanse om kystkultur høsten 2002. Dette er et ledd i Fiskeridepartementets arbeid med å synliggjøre kystkulturfeltets betydning.

4 Sikker ferdsel langs kysten

Sjøtransport og skipstrafikk er viktig for Norge. Sjøsikkerhet er nøkkelen til å fremme en effektiv sjøtransport. Det er to hovedaspekter ved sjøsikkerhet. Det ene er hensynet til liv, helse og materielle verdier. Det andre er hensynet til miljø og natur. Økt transport av olje som følge av en betydelig økning i oljeutvinningen i Nordvest-Russland er en ny utfordring i forvaltningen av Barentshavet. Vi har sett hvor ille det kan gå hvis det først går galt, senest med Prestige-forliset utenfor Spania. En god ivaretagelse av sikkerheten til sjøs er avhengig av at en rekke tiltak fungerer i sammenheng.

Regjeringen har under utarbeidelse flere tiltak som særlig vil bedre sikkerheten og beredskapen til sjøs i Nord-Norge, og som også vil ha en positiv virkning for kysten for øvrig.

For å styrke arbeidet knyttet til sjøsikkerhet og sjøtransport, har Fiskeridepartementet i 2002 opprettet to seksjoner. En seksjon for sjøsikkerhet og navigasjonssystemer, og en seksjon for forvaltning og sjøtransport.

Utvidelse av territorialfarvannet fra 4 til 12 nautiske mil

Regjeringen tar sikte på å fremme en lovproposisjon om utvidelse av territorialfarvannet fra 4 til 12 nautiske mil på nyåret 2003. Dette utvider området for norsk lovgivning av betydning for sjøsikkerheten. Utvidelsen av territorialfarvannet er nødvendig for å etablere påbudte seilingsleder for fartøyer med farlig og forurensende last lenger ut fra kysten enn i dag.

Påbudte seilingsleder

Fiskeridepartementet vil følge opp utvidelsen av territorialfarvannet med fastsettelse av påbudte seilingsleder. Ved å legge seilingsledene lenger ut fra kysten senkes faren for grunnstøting og vi får bedre aksjonsmulighet til å begrense forurensning dersom et skip forulykker.

Utbygging av Automatisk Identifikasjonssystem

Kystverket startet i 2002 utbyggingen av et nettverk langs hele kysten for automatisk identifisering av skip (AIS). AIS vil muliggjøre overvåkning av fartøy som seiler langs kysten med farlig og forurensende last, og Kystverket kan dermed føre kontroll med at denne trafikken holder seg til påbudte seilingsleder.

Trafikksentral på Kvitsøy og for Nord-Norge

Kystverket har i dag 4 trafikksentraler i Sør-Norge som fører kontroll med og gir veiledning til skipstrafikken i risikoutsatte farvann. Kvitsøy trafikksentral i Rogaland ble satt i operativ drift fra 1. januar 2003. Regjeringen mener det bør legges opp til en sivil maritim trafikkontroll i Nord-Norge, på samme måte som i Sør-Norge. Det vil legge et godt grunnlag for samarbeid med russiske myndigheter om ivaretagelse av sikkerheten og miljøet i de nordlige farvann. Fiskeridepartementet og Kystverket har utredet et grunnlag for etablering av trafikksentral for Nord-Norge. Det tas sikte på at Regjeringen kan presentere saken i Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Kystverket ansvarlig for statlig beredskap mot akutt forurensning

Senter for marint miljø og sikkerhet i Horten

Regjeringen ønsker å styrke samordningen av arbeidet med sikkerhet og beredskap. Et viktig tiltak i denne sammenheng er at ansvaret for statlig beredskap mot akutt forurensning ble overført fra Statens forurensingstilsyn (SFT) til Kystverket fra 1. januar 2003.

Det legges dermed til rette for bedre koordinering av beredskapen mot akutt forurensning og Kystverkets forebyggende arbeid, der Kystverket har betydelig operative ressurser – både i form av personell med maritim utdanning og erfaring, og materiell.

Oljevernberedskapen styrkes

Etter en risikovurdering foreslo SFT etablering av flere statlige mellomdepoter for oljevernutstyr. Regjeringen har gitt Kystverket økte rammer, slik at oljevernberedskapen kan styrkes over en 6 års periode. I vurderingen er det tatt hensyn til økt petroleumsaktivitet i nord-områdene slik at en prioriterer etablering av depoter i Nord-Norge. I lys av den senere tids hendelser, særlig "Prestige"-ulykken og økt oljetransport fra Nordvest-Russland, vil Kystverket foreta en gjennomgang av den totale beredskapen mot forurensing, herunder også økt slepebåt-kapasitet.

Effektivisering av losformidlingen

Lostjenesten er et sentralt element i Fiskeridepartementets arbeid for sjøsikkerhet. Losen tilfører navigatøren en særlig farvannskunnskap. Lostjenesten har også en kostnadsside som skipsfartsnæringen er opptatt av. Fiskeridepartementet og Kystverket vurderer kostnadsbesparende tiltak. Ett tiltak i denne sammenheng er effektivisering av losformidlingen, ved å samle losformidlingen på tre steder: Lødingen, Kvitsøy, og Horten. Vi ser det som viktig å utnytte teknologiske muligheter som gir en mer kostnadseffektiv tjeneste, samtidig som vi kan opprettholde en høy service til brukerne. Denne omleggingen vil ikke få virkning for bemanningen ved trafikksentralene.

Nytt forprosjekt om alternativ innseilingsled til Bergen

Det ble i mars 2002 besluttet at Kystverket skal utarbeide et mer omfattende forprosjekt, slik at en kan ta endelig avgjørelse i saken om en skal etablere en alternativ innseilingsled til Bergen.

Norsk Radionavigasjonsplan 2003 (NRNP 2003)

I 2002 ble grunnlaget for NRNP 2003 utarbeidet, og planen ble fremmet 1. januar 2003. NRNP 2003 beskriver status og planer for utbygging og bruk av radionavigasjonsutstyr. De overordnede målene for norsk navigasjonspolitik er å bidra til nasjonal sikkerhet, effektiv transport, verdiskaping og trygg trafikk til sjøs, til lands og i luften.

5 Havnesaker

Transport er en vesentlig kostnadsfaktor for norsk industri og næringsliv, og er følgelig av betydning for konkurranseevne, verdiskapning og sysselsetting. Det er derfor viktig å få etablert effektive og rimelige transport- og logistikk-løsninger til markedene.

Fiskeridepartementet har ansvaret for sjøtransport og havnestruktur. Regjeringen vil legge til rette for at sjøtransporten kan øke sine markedsandeler, spesielt innen godstransporten, både av hensyn til kostnader og miljø, og for å lette kapasitetsproblemer i vegsystemet. Dette er helt i tråd med EUs prioriteringer for å løse transportutfordringene i Europa.

Havnene er viktige sentra, utgangspunkt for maritim virksomhet og avgjørende bindeledd mellom sjøverts og landverts person- og godstransport. Regjeringen vil gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan 2006-2016 legge til rette for at havnene kan utvikles til effektive knutepunkter i transportkorridorene.

Det skal i denne forbindelse utvikles en havnestruktur som er en naturlig del av det samlede transportnettverket i Norge, og en slik struktur må utvikles i et samarbeid mellom private aktører og lokale, regionale og statlige myndigheter.

Havnestrukturen må også tilpasses det trans-europeiske transportnettverket (TEN-T).

Ny nasjonal havnestruktur

Fiskeridepartementet har gjennom et eget havneprosjekt blant annet vurdert nærmere de krav som bør stilles til en nasjonal havnestruktur i et langsiktig perspektiv.

Prosjektet omfatter en rekke tiltak.

Regjeringen har på bakgrunn av arbeidet med dette prosjektet lagt til grunn at det skal utvikles en havnestruktur med to nivå:

1. Et nettverk av større intermodale knutepunktshavner med en standard og et godsvolum som gir regulære anløp av containerførende skip i nærskipfart.

Disse havnene må ha en anløpsfrekvens som gjør at sjøtransport blir mer

konkurransedyktig sammenliknet med andre transportformer. Dette gjelder både i forhold til pris og kvalitet.

2. Lokale havner med oppgave å fremme stedsutviklingen:

I et fremtidig sjøtransportsystem for containerisert gods vil denne type havner inngå i ulike tilbringersystem. Dagens trafikkhavner, industrihavner, basehavner og fiskerihavner vil kunne inngå i lokalthavnbegrepet.

© Larvik havn

Fiskeridepartementet har lagt ned betydelig arbeid i å initiere samarbeid i Oslofjordsområdet, Trondheimsfjord-regionen og i de tre nordlige fylkene. Det har vært arbeidet med privat-offentlig samarbeid innen havnevirksomheten i Nord-Norge, og spesielt i Stavanger.

Regjeringens behandlet i august forstudien om alternative havneløsninger for Oslofjordregionen. Viken havneselskap ble etablert, og skal på oppdrag fra Fiskeridepartementet utrede alternative regionale havneløsninger, utredningen skal innen 1. desember 2003 koordineres med Nasjonal transportplan 2006-2015.

Endringer i havne- og farvannsloven

Våren 2002 fremmet Fiskeridepartementet en endring i Havne- og farvannsloven som muliggjør en byutvikling i Bjørvika i Oslo hvor også Oslo havnevesen kan delta med noen av sine betydelige eiendommer. I oktober 2002 delegerte Fiskeridepartementet betydelig myndighet gjennom Havne- og farvannsloven til Kystverket. Delegeringen gjør Kystverket operativ som statlig havneetat.

Havnelovutvalget avga innstilling 6. mars 2002. Arbeidet knyttet til en revisjon av Havne og farvannsloven har startet, og saken forventes sendt på høring i 2003. Spørsmålet om havnenes organisering og oppgaver har en sentral plass i arbeidet med ny nasjonal havnestruktur og revisjon av Havne- og farvannsloven.

Nasjonal transportplan 2006-2015

Det sentrale målet for transportpolitikken er at brukerne blir tilbudt et mest mulig rasjonelt og effektivt transportsystem. Fokusering på intermodale transportter som et ledd i å redusere næringslivets transportkostnader, betyr at investeringer i transportinfrastruktur må koordineres mellom transportformene. For å lykkes med en politikk med intermodale transportløsninger er det avgjørende at havnene utvikles til effektive omlastningsterminaler slik at sjøtransport og landtransport kan virke sammen på en slagkraftig måte. Nasjonal transportplan er det helt sentrale ”verktøyet” for å lykkes med denne målsettingen.

Nasjonal transportplan 2006-2015 legges frem i januar 2004. Havner og sjøtransport blir en viktig del av transportplanen.

6 Kampen mot ulovligheter

Vi satser tungt for å avdekke økonomisk og miljømessig kriminalitet i fiskerinæringen. Samtidig arbeider myndigheter og næring for å fremme etiske holdninger. Norges Fiskarlag og Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening har satt i gang et eget etikkprosjekt. Fiskeriministeren har i 2002 avholdt to møter med samtlige aktuelle kontrollmyndigheter og næringens organisasjoner, for å samordne og målrette arbeidet.

Blant tiltak som kan nevnes:

Fiskeridirektoratets kontrollkapasitet er styrket

Fiskeridirektoratets kontrollkapasitet er styrket med i alt 18 årsverk fra 2001.

Kontrollinnsatsen har det siste året økt med 15 prosent og direktoratet disponerer nå samlet 79 årsverk knyttet til ressurskontroll.

Styrking av adgangen til å utøve kontroll også av fiskekjøper og transportør

Fiskeridirektoratet har fått styrket adgangen til å utøve kontroll også av fiskekjøper og transportør. I tillegg til økt kontroll på kaikanten er det lagt vekt på omsetningskontroll i bedriftene.

Samarbeid med toll- og avgiftsmyndighetene

Samarbeidet med toll- og avgiftsmyndighetene, Kripos og Økokrim er viktig og har gitt gode resultater.

Reaksjonene på brudd på fiskerilovgivningen er skjerpet

Fiskeridirektoratet har tatt i bruk en lovhjemlet adgang til midlertidig eller permanent å trekke tilbake et fartøys rett til å drive fiske eller en fiskekjøpers rett til å ta imot fisk, ved gjentatte eller alvorlige brudd på fiskerilovgivningen. Strafferammene for

overtredelse av fiskerilovgivningen er skjerpet. Poli- og påtalemyndighetene har også i 2002 lagt vekt på å få fiskerirelaterte saker raskere frem i rettsapparatet.

Styrking av informasjonsbearbeiding og kommunikasjon

Fiskeridirektoratet har styrket informasjonsbearbeiding og kommunikasjon mellom kontrollinstansene. Herunder er moderniseringen av Fiskeridirektoratets registre et viktig tiltak. Det er i løpet av 2002 etablert elektroniske merkeregistre, eierregistre og deltakerregistre. Registeropplysninger vil bli gjort tilgjengelige på Internett. Ved utgangen av 2002 skal registrene kunne kobles mot næringsaktørens kvoterettigheter. Salgslagene og Kystvakten har tilgang til disse registrene, og det forventes at registeropplysningene koblet til satelittsporing vil effektivisere kontrollarbeidet ytterligere.

Samarbeidet mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene

Samarbeidet mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene er formalisert og styrket gjennom en mer effektiv bruk av de samlede kontrollressursene. Salgslagene har styrket sin innsats innenfor ressurskontroll gjennom økt bemanning. Fiskeridepartementet sendte i juni i 2002 til høring forskriftsendring om å utvide salgslagenes omsetningsrett til å omfatte flere arter.

Regjeringen legger stor vekt på at seriøse tips om ulovligheter skal følges opp. I Økokrim er det en generell tipstelefon for økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, som også omfatter fiskerinæringen.

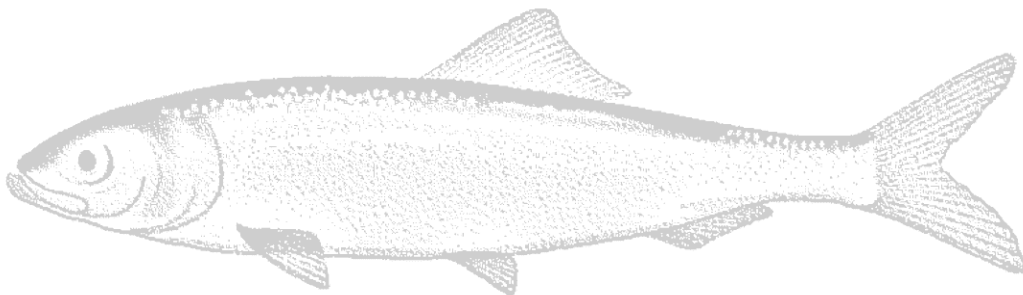
Regelforenkling

Ved årsskiftet 2000/2001 inviterte Fiskeridepartementet næringen til å komme med forslag til hvordan regelverket kan gjøres enklere samtidig som en god ressurskontroll opprettholdes. Flere av forslagene er alt innarbeidet, andre kan innpasses etter hvert. Forskriftene om sorteringsrist er redusert til en og flere ristsystemer er gjort tilgjengelige. Det er startet arbeid med standardisering og forenkling av gjeldende

rapporteringsrutiner for fiskefartøy i lys av innføring av satelittsporing av fartøyene. Bifangst og regelverket om dette er et annet område med stor oppmerksomhet fra næringen og innføring av samlekvote for torsk, sei og hyse for fartøy under 15 meter i Gruppe I er en milepæl i arbeidet med bifangstproblematikken.

En rekke nye tiltak er under forberedelse

- Det vil bli etablert kontrolltiltak på 62 grader nord for norske fartøy.
- Satelittsporing ved Svalbard vil bli innført.
- Det vil bli innført en ny landings- og sluttseddelforskrift som styrker grunnlaget for en effektiv landings- og omlastingskontroll. Utkastet ble sendt på høring sommeren 2002.
- Innmeldingsplikt for fartøyer vil bli vurdert.
- Salgslagenes rolle i kontrollarbeidet skal styrkes bl.a. ved å legge til rette for offentliggjøring av fangster.

7 En brukerorientert offentlig sektor

Regjeringen vil ha en offentlig sektor som er brukerorientert, serviceinnstilt, effektiv og innrettet mot borgernes høyst ulike behov og ønsker. Det skal innføres serviceerklæringer ved alle offentlige tjenester.

Vi har iverksatt et betydelig forenklings- og effektiviseringsarbeid i fiskeri- og kystforvaltningen, i tillegg til et omfattende omorganiseringsarbeid.

Serviceerklæringer

Kystverket, Garantikassen for fiskere og Fiskeridirektoratet har utarbeidet serviceerklæringer.

Regelverksforenkling

Arbeidet med regelverksforenkling og harmonisering av regelverk er en kontinuerlig prosess med høy prioritet. Delegering av kompetanse til å fatte vedtak på forskriftområder etterfølges av delegering av kompetanse til å fatte enkeltvedtak i deltakerregulerte fiskerier. Som et første ledd i dette er vedtaksmyndighet for deltakelse i fangst av kongekrabbe delegert til regionkontoret i Finnmark med Fiskeridirektoratet sentralt som klageinstans. Slik blir vedtak blir fattet nærmere brukerne.

Det er i regi av Fiskeridirektoratet våren 2002 opprettet en særskilt arbeidsgruppe, sammensatt av representanter for næringen og myndighetene. Gruppen skal gjennomgå regler for utøvelsen av fisket med sikte på forenkling.

Fremtidig organisering av den offentlige matforvaltning

Regjeringen har fastlagt prinsippene for fornyelse av lovverk og offentlig tilsynsansvar langs matproduksjonskjeden som skal gjelde fra 1.1.2004. Det skal lages én felles matlov som omfatter forhold vedrørende mattrygghet og matkvalitet, som i dag dekkes av en rekke særlover.

Ansvar for utforming av forskrifter for sykdommer, mattrygghet, matkvalitet og dyrevern knyttet til villlevende og domestiserte dyr som lever i vann, inklusive sjøpattedyr, vil i sin helhet bli lagt til Fiskeridepartementet fra 2004..

Behandling i Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett konkluderte med at det skal arbeides for å etablere et felles mattilsyn som skal dekke hele kjeden fra fjord/jord til bord. Tilsyn med sjømatproduksjon i forbindelse med eksport av norsk sjømat skal overføres til det nye felles mattilsynet fra Fiskeridirektoratet. Det nye mattilsynet skal dannes ved at man for øvrig fusjonerer Statens dyrehelsetilsyn, Statens landbruksstilsyn, Statens næringsmiddeltilsyn og de kommunale næringsmiddeltilsynene.

Omorganisering av Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet skal omorganiseres. Det blir færre avdelinger i direktoratet sentralt med klarere oppgavefordeling, tydeligere ansvarsfordeling i toppledelsen, klarere rapporterings- og styringslinjer for ytre etat. Målet er å sikre optimal ressursutnyttelse og en mer effektiv organisering tilpasset etatens fremtidige oppgaver, og samarbeidet med det nye mattilsynet.

Oppfølging av Eierskapsutvalgets innstilling

Eierskapsutvalget kom med sin innstilling 21. juni 2002. Fiskeridepartementets arbeider med oppfølging når det gjelder foreslåtte regelendringer, herunder regelendringer som går på leveringsforpliktelser for fiskefartøy og forenklinger i regelverket knyttet til utskifting og eierendring av fiskefartøy.

Harmonisering av forskrifter på ressursforvaltningsområdet

Regelverket på ressursforvaltningsområdet preges av at vi i stor grad har årlige forskrifter. Det fastsettes for eksempel en forskrift for regulering av torskefisket nord for 62°N, en for regulering av fisket etter norsk vårgytende sild, etter makrell osv. Dersom disse forskriftene bygges opp på en så lik måte som mulig, vil det være enklere

for fiskerne og næringen å kunne sette seg inn i regelverket som gjelder på alle områder.

Kystdirektoratet

1.jan. 2002 ble Kystdirektoratet formelt etablert i Ålesund. Kystverkets produksjonsenhet skal konkurransenutsettes innen 1. jan 2004, herunder skal statlig AS vurderes som mulig organisasjonsform.

Elektronisk arkiv og saksbehandling

Innføring av elektronisk arkiv og saksbehandling i departementet og etatene. Saksbehandling skal kunne gjøres tilnærmet uavhengig av tid og sted. Systemene skal videreutvikles til å kunne samspille med publikumstjenester. Elektronisk arkiv og saksbehandling skal være innført i Fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Kystdirektoratet og Havforskningsinstituttet innen utgangen av 2004.

Meldings- og informasjonssystem for skipsfarten

Det skal utarbeides en samlet forskrift og datateknisk løsning for meldeplikt for skipsfarten. I dag er det fastsatt 14 forskrifter som pålegger skipsfarten å sende meldinger til norske myndigheter ved anløp av/seilas i/avgang fra norsk farvann. En samlet forskrift kan gjøre hverdagen enklere for skipsfarten.

Elektronisk innrapportering fra havbruksnæringen

I februar 2002 lanserte vi en ny løsning for elektronisk innrapportering av data fra havbruksnæringen. Løsningen som er etablert betyr en betydelig forenkling for oppdretterne som nå kan foreta sin innrapportering av forkvote- og lusedata direkte fra sine produksjonsstyringssystemer eller på web. Innrapporteringen går automatisk videre til Fiskeridirektoratet og Statens dyrehelsetilsyn. Oppdretteren kan også styre data til sine forbindelser innen bank og forsikring samt fôrleverandør i en og samme elektroniske rapportering som det offentlige får. <http://www.havbruksdata.no>

